

KETENEFFECTEN VAN DROOGTE

François Huyghe
06/06/2023

KETENEFFECTEN VAN DROOGTE

De micro-economische effecten van droogteschokken

Landbouw is
rechtstreeks
afhankelijk van het
klimaat en onze
leefomgeving

Klimaatverandering is
een erg belangrijke
uitdaging

Droogte heeft economische- én beleidsimpact

[nieuwste](#)[dossiers](#)[agenda](#)[vacatures](#)[contact](#)[steun ons](#)[nieuwsbrief](#)[nieuwste](#)[dossiers](#)[agenda](#)[vacatures](#)[contact](#)[steun ons](#)[nieuwsbrief](#)

BUWS > **18,8 miljoen euro eerstdaags uitbetaald voor droogte- en hitteschade 2019**

[PRINT DEZE PAGINA](#)[DEEL DEZE PAGINA](#)

Homepage > Nieuws > **18,8 miljoen euro eerstdaags uitbetaald voor droogte- en hitteschade 2019**

[GA TERUG](#)[PRINT DEZE PAGINA](#)[DEEL DEZE PAGINA](#)

18,8 miljoen euro eerstdaags uitbetaald voor droogte- en hitteschade 2019

18 DECEMBER 2020

home • magazine • droogte 2022: laat de schade in je land- en tuinbouwgewassen vaststellen

Droogte 2022: laat de schade in je land- en tuinbouwgewassen vaststellen

Amelie Grammen
9 september 2022

OMGEVINGSADVIES

Deel artikel

Dit jaar kennen we wederom een zeer droge zomer. Land- en tuinbouwgewassen kunnen hierdoor schade opgelopen hebben. Het is belangrijk dat je als landbouwer bij vaststelling van schade meteen de nodige maatregelen neemt om een goed dossier samen te stellen en om je eigen belangen zo veilig mogelijk te stellen. We brengen je in dit artikel op de hoogte van de aspecten waarmee je zeker rekening dient te houden.

18,8 miljoen euro eerstdaags uitbetaald voor droogte- en hitteschade 2019

18 DECEMBER 2020

Erkenning droogte van 2020 als ramp

De ernstige droogte tussen 15 maart en 15 september 2020 wordt door de Vlaamse Regering als ramp erkend. Dit betekent dat er een tegemoetkoming mogelijk is voor wie schade geleden heeft zoals landbouwers met teeltschade.

Overzicht secundaire impacten waterbesparende maatregelen

Impact doorheen de tijd

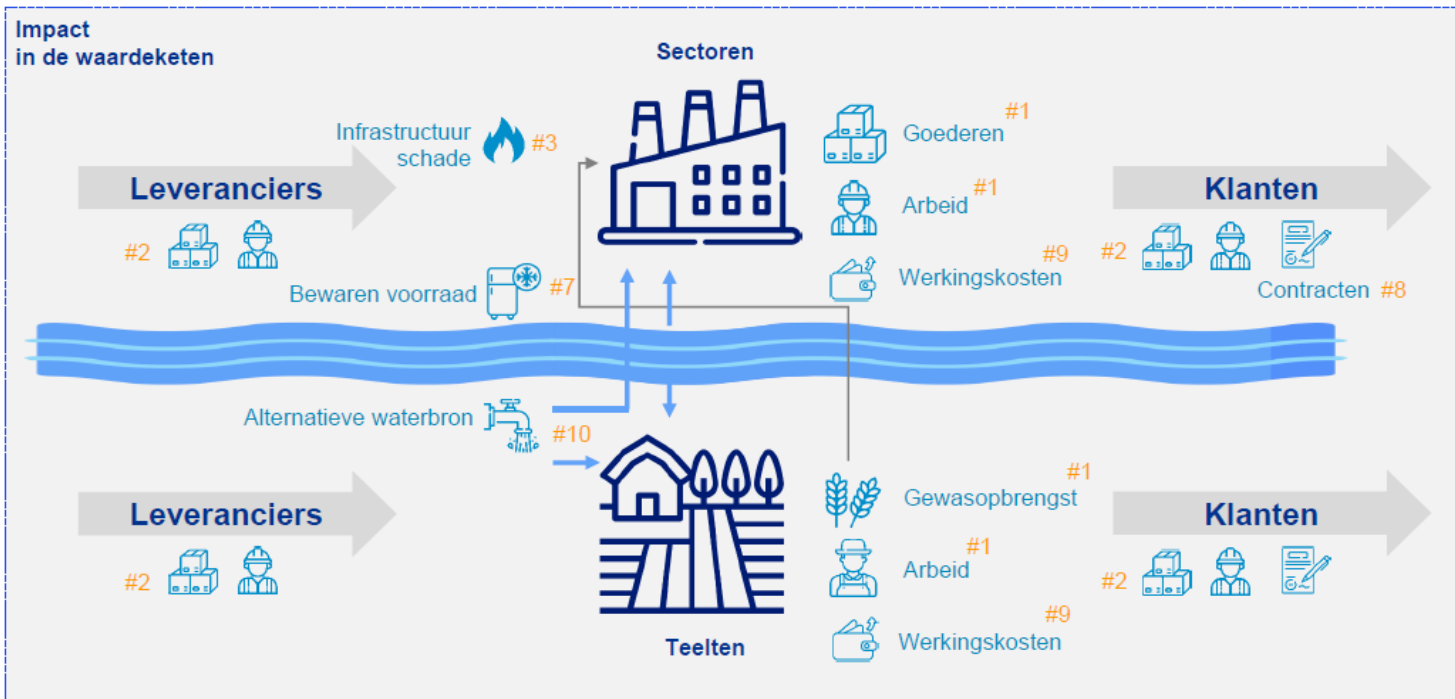
Maatregelen

MT impact door lagere productie #5 + #6 of verlies marktaandeel #11-12-13

Afschalen & Opstart #4

Impact op andere belanghebbenden

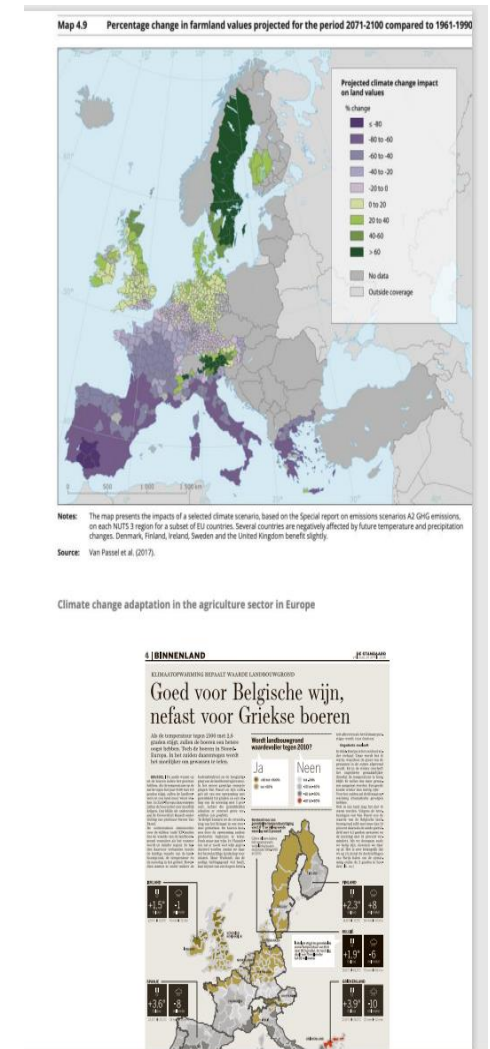
Impact in de waardeketen

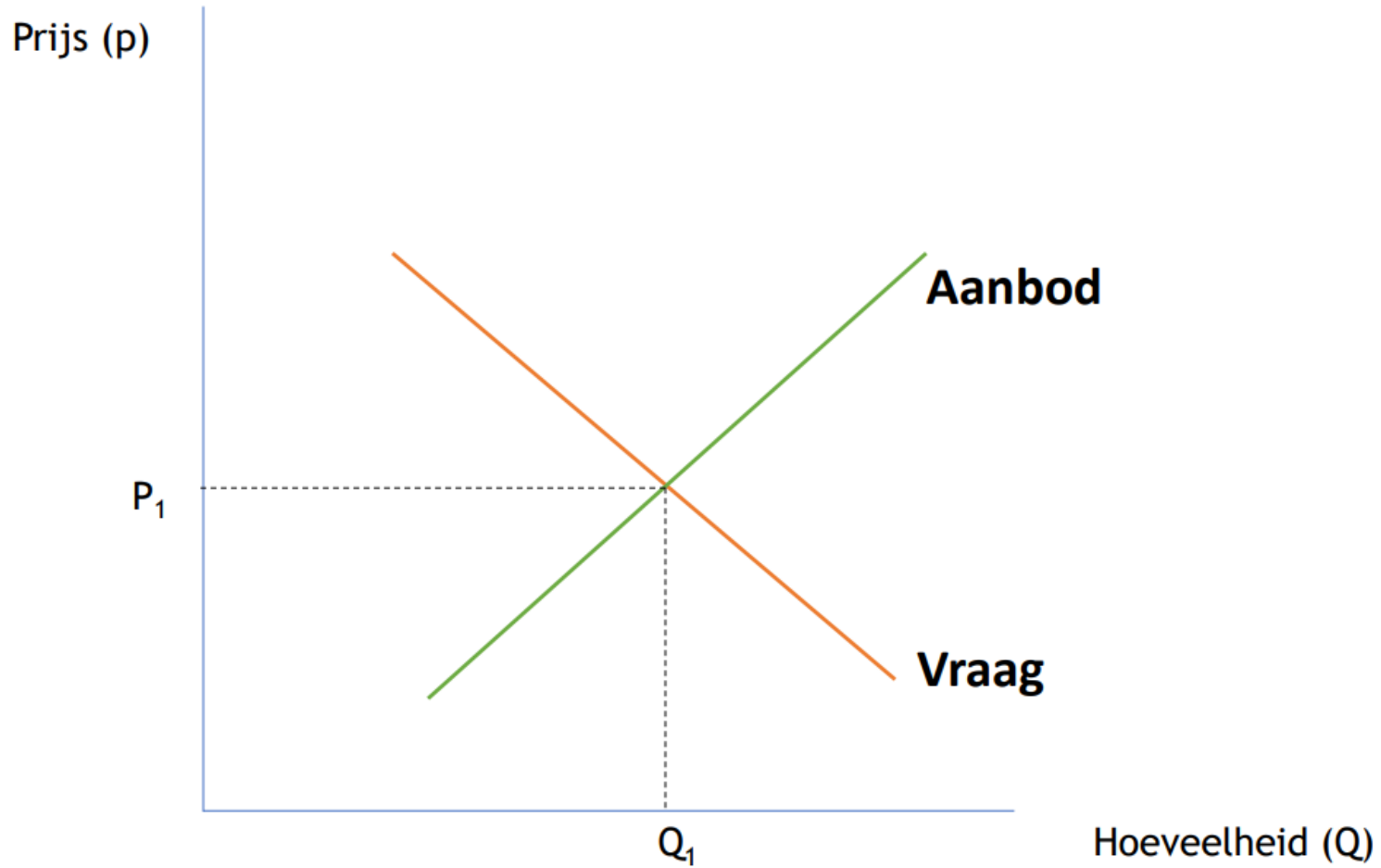
- Verlies producten op markt #14
- Inflatie #15
- Impact op comfort #16
- Impact op natuur #17
- Voordelen concurrenten #18
- Inkomsten overheid #19
- Kosten handhaving #20
- Investeringsbereidheid regio #21

Vaststelling

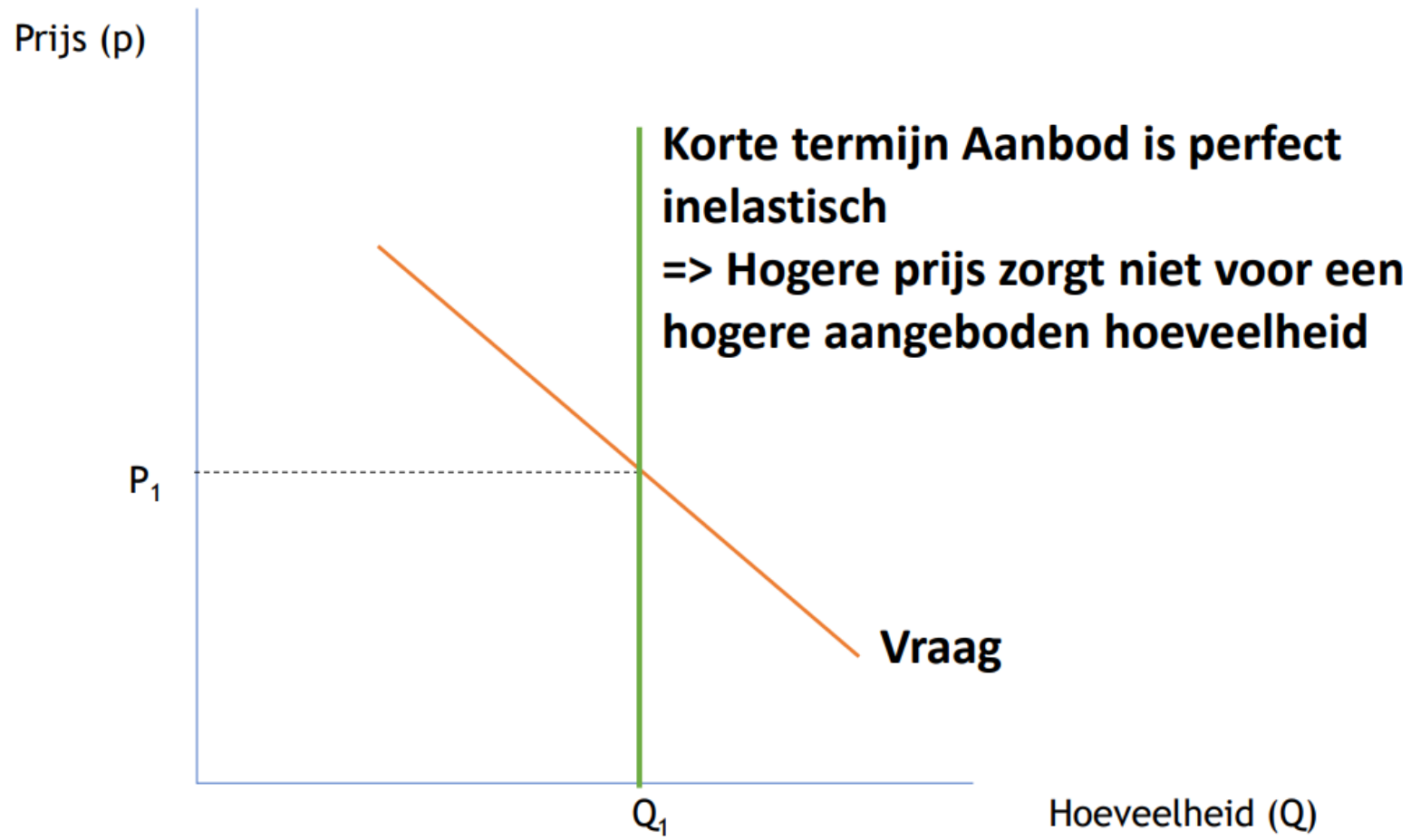
- Bij de beoordeling van de economische impact van klimaat (vb. droogte) wordt veelal geen rekening gehouden met
 - markten (vb. prijsveranderingen)
 - gedrag (vb. landbouwers die overschakelen)
 - technologische innovatie (vb. meer droogteresistente gewassen)
 -

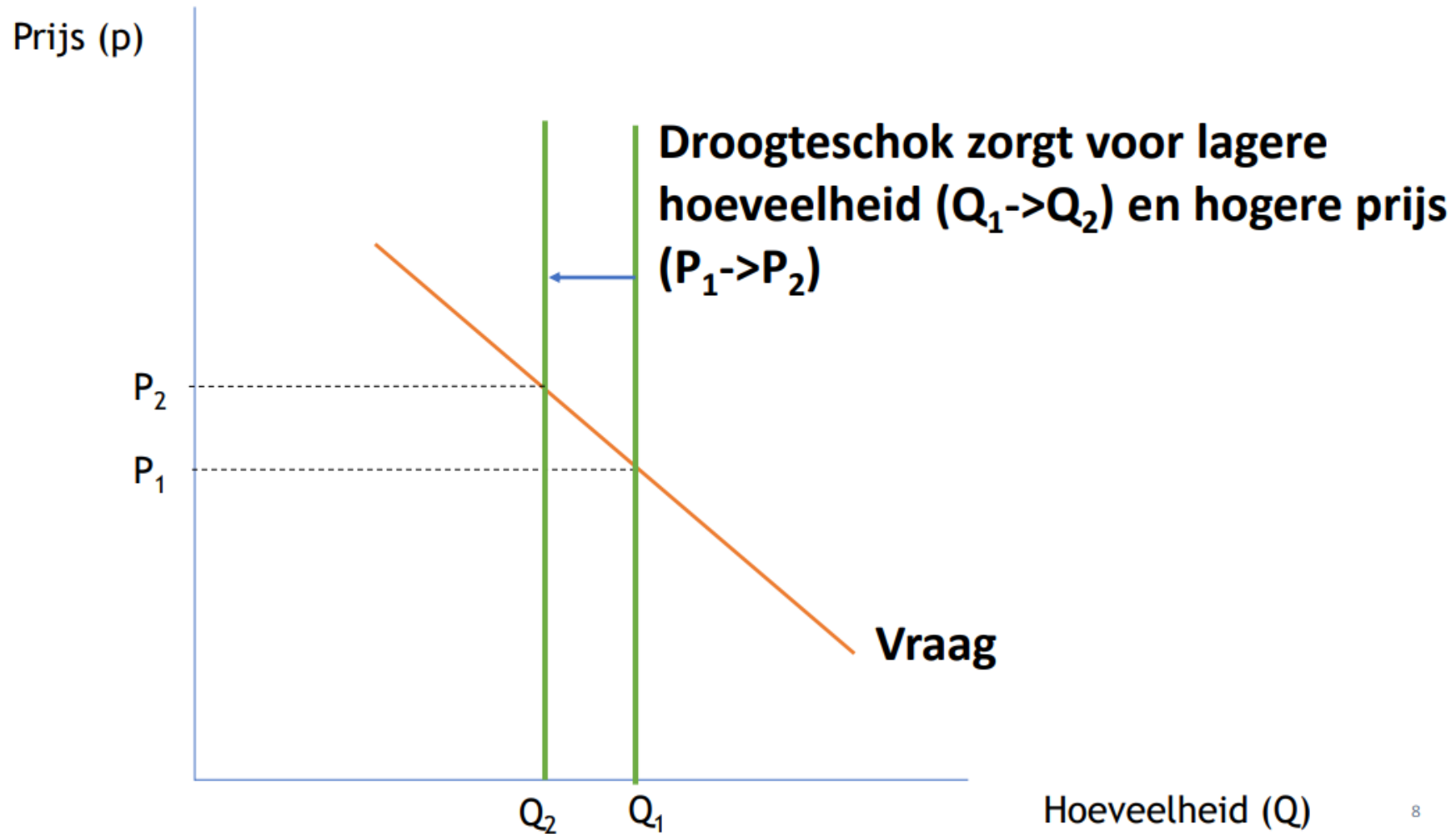
Vraag en aanbod (van landbouwproducten)

Vraag en aanbod (van landbouwproducten)

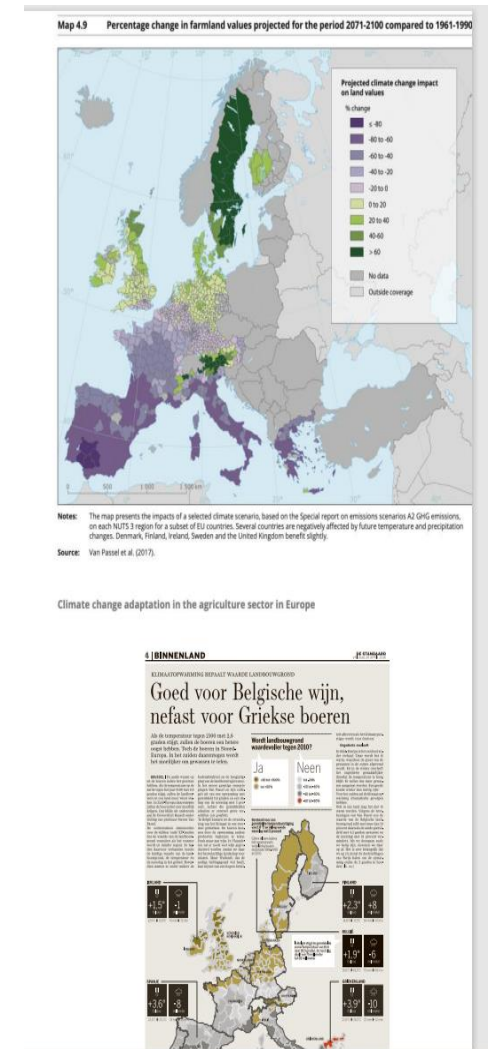

Droogteschok heeft impact op aanbod

Droogteschok

- Economische effecten van droogte hangen af van een complexe combinatie
 - kan de landbouwer vooralsnog het aanbod aanpassen?
 - hoe verloopt de vraag? Gaan voedingsproducenten hun gevraagde hoeveelheid reduceren indien de prijzen stijgen (substitutie?) en hoeveel?
 - gaat het over lokale, regionale of internationale markten?
 - hoe lokaal was de droogteschok?
 - hoe sterk is de horizontale en/of verticale integratie? (keteneffecten)
 - kan de landbouwer nog aanpassingen doorvoeren en hoeveel kosten die aanpassingen? (vb. irrigatie)
 - heeft de landbouwer zijn gedrag al aangepast?
 -

SOCIO-ECONOMISCHE
IMPACTANALYSE VAN BEPERKINGEN
VOOR WATERGEBRUIK IN DE
AGROVOEDINGSKETEN

Ing. Esther Van Parys en Prof. Xavier Gellynck
November 2021

Overzicht keteneffecten

#	Secundaire impacten (keteneffecten) waterbesparende maatregelen	Waardeketen			Andere stakeholders			
		Voor keten	Organisatie	Naketen	Huishoudens	Concurrenten	Overheid	Milieu
1	Opbrengstverlies: KT, direct, lokaal (productieverlies + arbeid)		X		X		X	
2	Opbrengstverlies in waardeketen (KT)	X		X				
3	Schade infrastructuur		X					
4	Kost stilleggen/opstarten productie		X					
5	Opbrengstverlies: MT, direct, lokaal		X					
6	Opbrengstverlies in waardeketen (MT)	X		X				
7	Verlies voorraad omwille van beperkte houdbaarheid	X	X					
8	Contractbreuk en schadeclaims	(X ?)	X					
9	Stijging werkingskosten	(X ?)	X	(X ?)				
10	Extra kost alternatieve waterbron		X					
11	Verlies marktaandeel	(X ?)	X	(X ?)				
12	Verlies beurswaarde	(X ?)	X	(X ?)				
13	Imagoschade en reputatieschade	(X ?)	X	(X ?)				
14	Verlies producten op de markt				X			
15	Stijging levensduurte, inflatie				X			
16	Impact op comfort burgers: geur / ...				X			
17	Bijkomende belasting natuur (Overschrijden milieunormen, stikstofdepositie)		X					X
18	Extra inkomsten concurrenten	(X ?)		(X ?)		X+		
19	Verlies inkomsten overheid						X	
20	Operationele kosten handhaven maatregel						X	
21	Perceptie Vlaanderen minder interessante regio voor investeringen/groei						X	

KETENEFFECTEN VAN DROOGTE

- Keteneffecten op het landbouw- en voedingsbedrijf
- Effecten op de algemene economie

Doel: kosten en verliezen in kaart brengen

KETENEFECTEN VAN DROOGTE

Niveau landbouwbedrijf

Kosten

- Grondstoffen
- Herbestemming mindere kwaliteit
- Aanvulling contract
- Onvoorziene kosten

Baten

- Opbrengst (ton/ha)
- Prijs (eur/ton)

Niveau algemene economie

- Tewerkstelling
- Handelsbalans
- Marktverschuiving

KETENEFECTEN VAN DROOGTE

Niveau voedingsbedrijf

Kosten

- Grondstoffen
- Aanpassen processen
- Contracten distributie
- Onvoorziene kosten

Baten

- Opbrengst (ton)
- Prijs (€/ton)

Niveau algemene economie

- Tewerkstelling
- Handelsbalans
- Marktverschuiving

KETENEFECTEN VAN DROOGTE

Landbouwperspectief

Regio: Ijzer- en Demervallei

Impactniveau 0

- Geen gevolgen, irrigatie volgens BAU/ Droogteniveau 1

Impactniveau 1

- Droogteniveau 2 – Irrigatieverbod 50%

Impactniveau 2

- Droogteniveau 2 – Irrigatieverbod 100%

KETENEFFECTEN VAN DROOGTE

Voedingsperspectief

Impactniveau 0

- Geen gevolgen, irrigatie volgens BAU/ Droogteniveau 1

Impactniveau 1

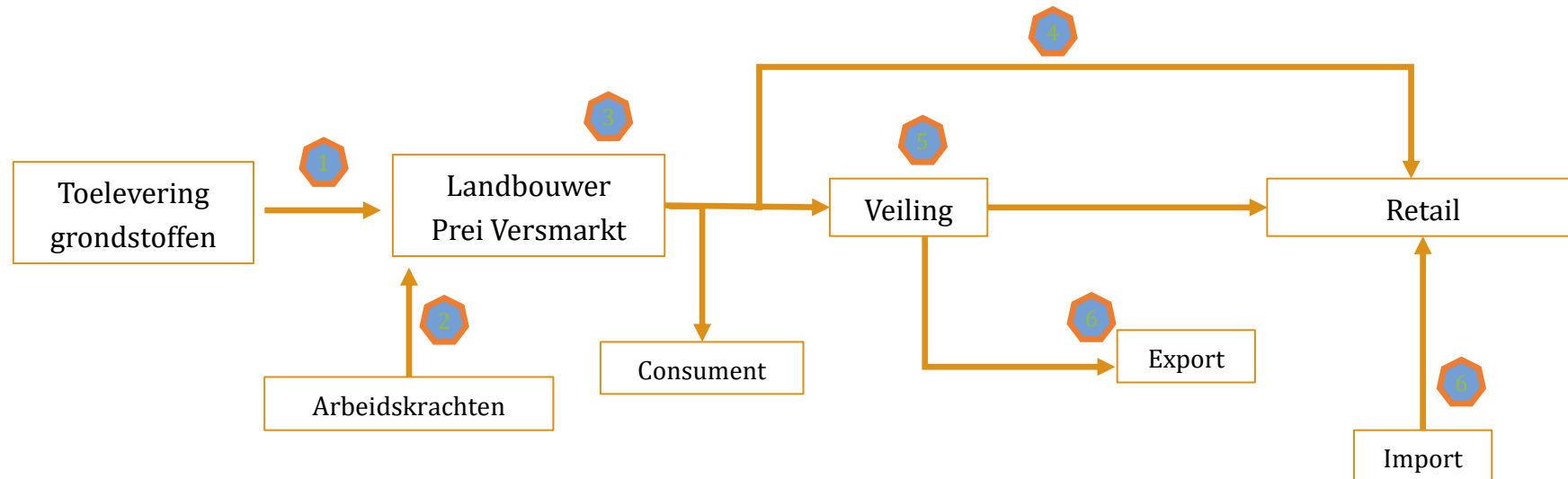
- Droogteniveau 2 – beperking oppervlaktewater 50%

Impactniveau 2

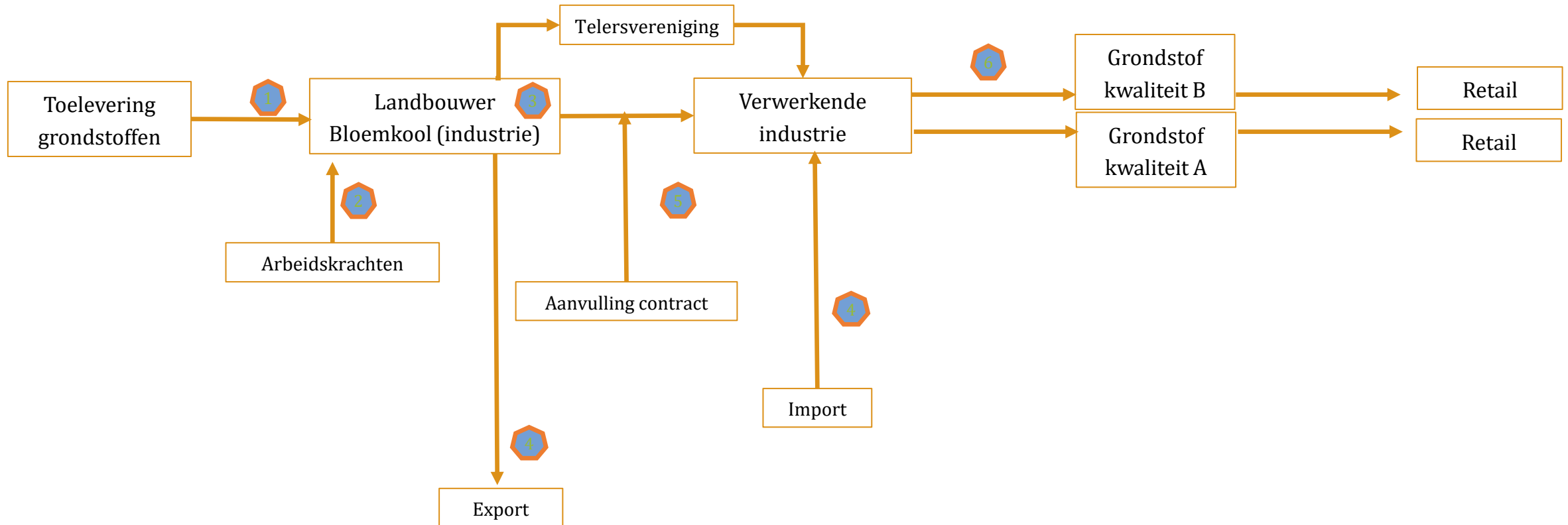
- Droogteniveau 2 – beperking oppervlaktewater en freatisch grondwater 100%

Flowcharts algemene keten

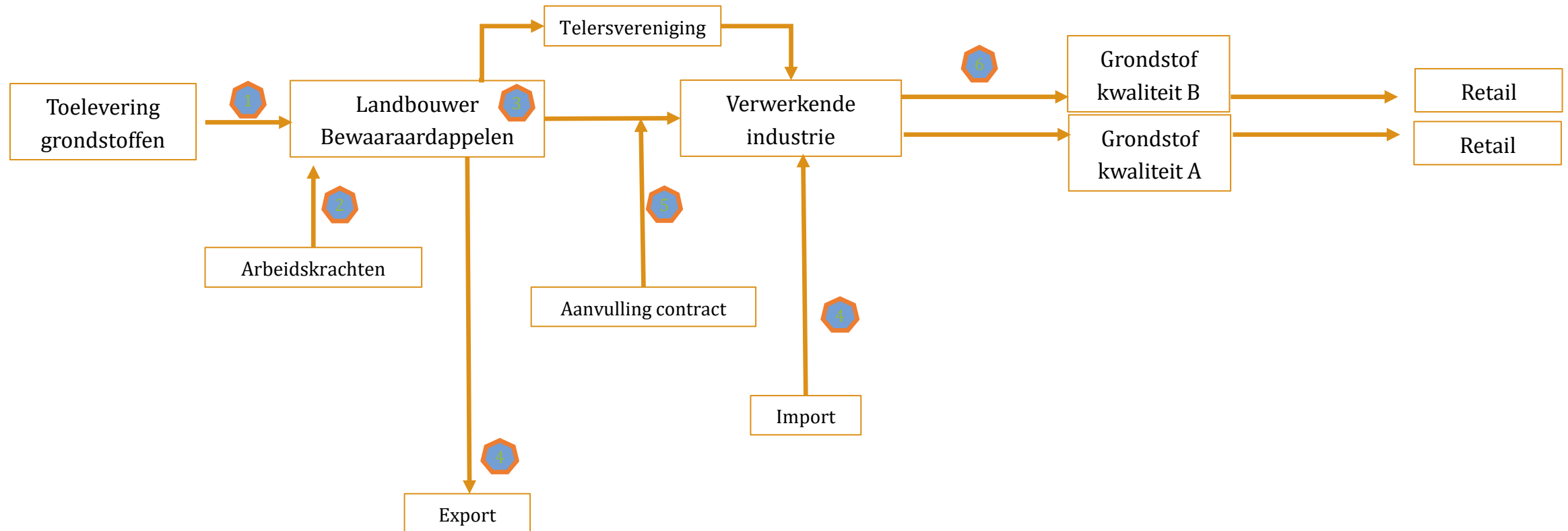
Prei versmarkt

Bloemkool industrie

Bewaaraardappelen

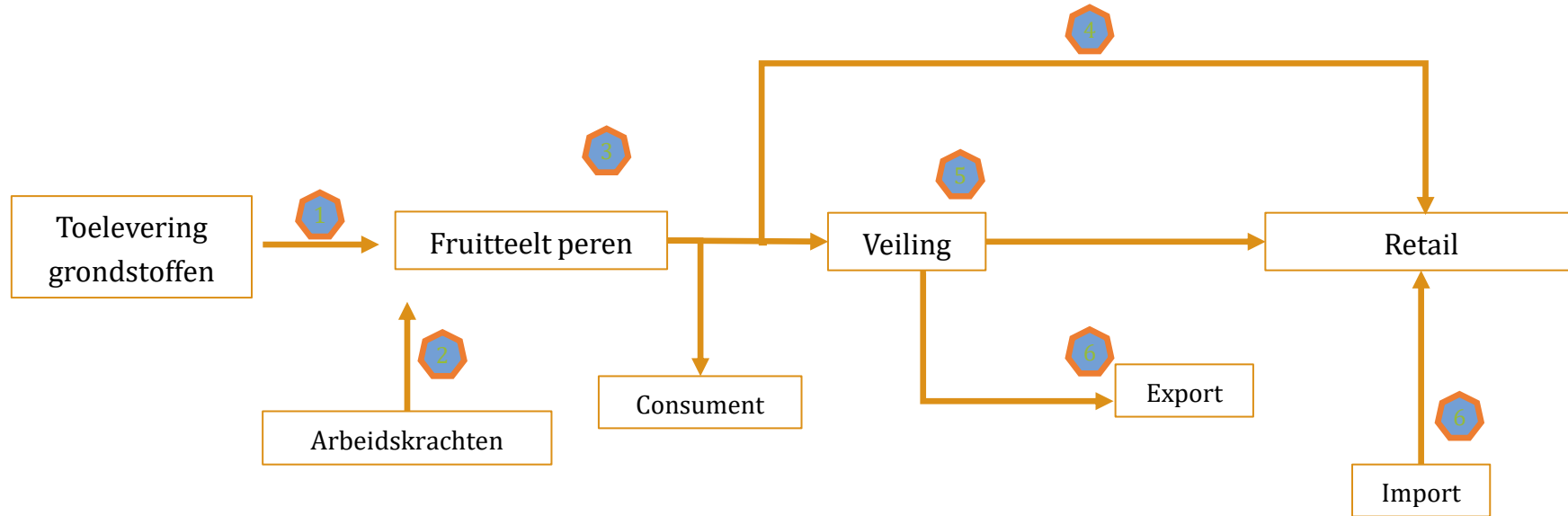

KETENEFFECTEN VAN DROOGTE

Tabel 6: De gevolgen voor de bruto opbrengst en bruto toegevoegde waarde (euro/ha) door een daling van productie én kwaliteitsdaling als gevolg van de scenario's voor de éénjarige teelten

	Normaal jaar (euro/ha)	Scenario 1 (euro/ha)	Scenario 2 (euro/ha)
Prei n = 5			
Bruto opbrengst aandeel hoge kwaliteit	21457,4	11363,8	4524,6
Bruto opbrengst aandeel lage kwaliteit		1474,9	1884,8
Variabele kosten		9152,1	
Bruto toegevoegde waarde	12305,4	3686,6	-2742,7
Bloemkool n = 3			
Bruto opbrengst aandeel hoge kwaliteit	8518,0	749,3	0,0
Bruto opbrengst aandeel lage kwaliteit		332,2	2,3
Variabele kosten		3303,8	
Bruto toegevoegde waarde	5214,1	-2222,3	-3301,6
Aardappelen n = 9			
Bruto opbrengst aandeel hoge kwaliteit	5805,8	1996,9	782,6
Bruto opbrengst aandeel lage kwaliteit		522,9	522,8
Variabele kosten		2788,4	
Bruto toegevoegde waarde	3017,4	-268,7	-1483,0

Peren

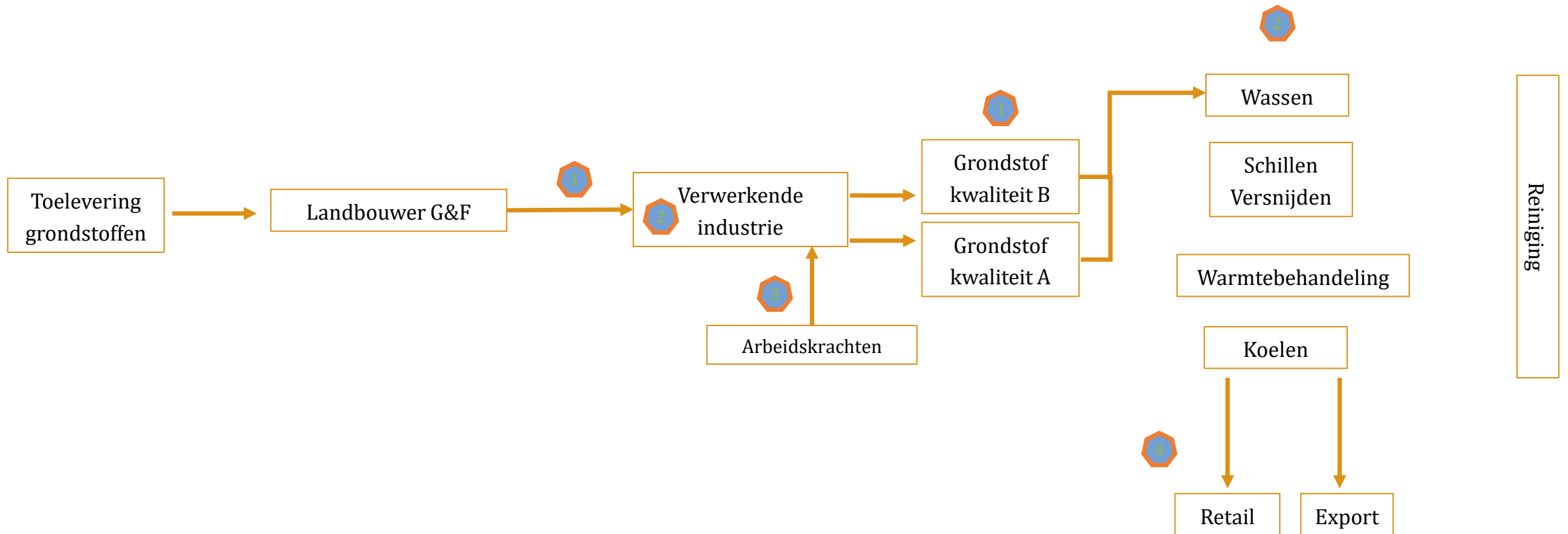

KETENEFFECTEN VAN DROOGTE

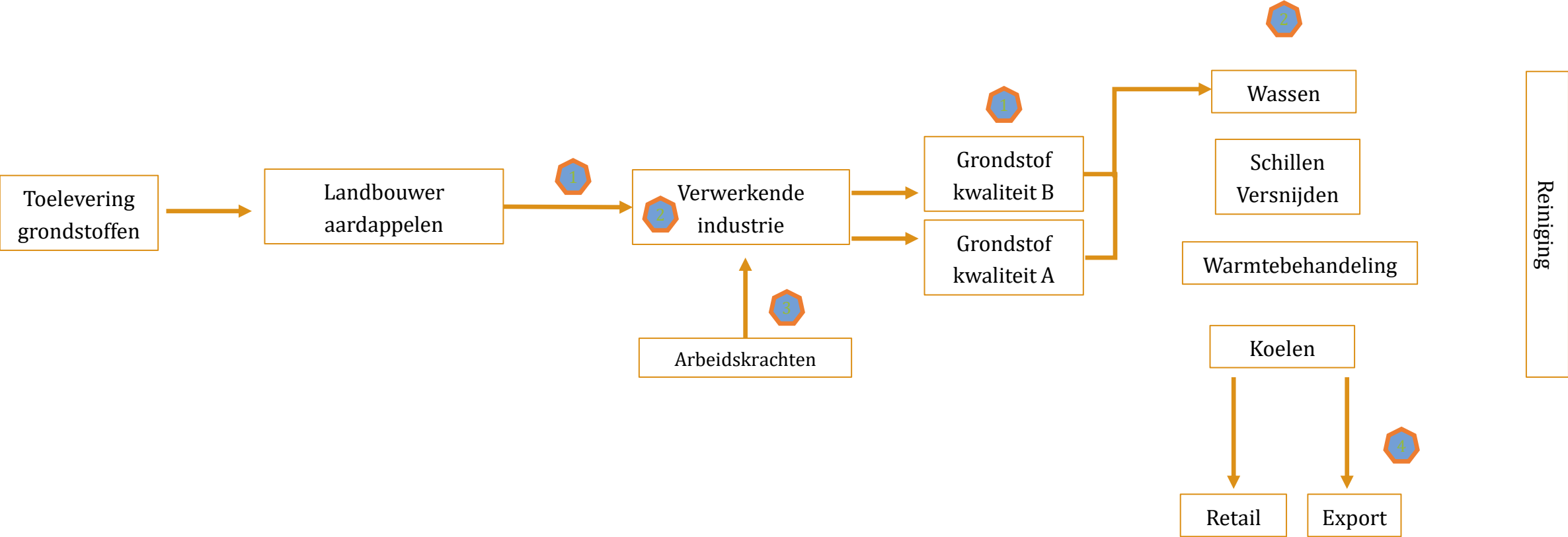
Tabel 11: Het effect van de droogtemaatregelen op de perenteelt voor de bruto opbrengst en bruto toegevoegde in beide scenario's wanneer deze twee opeenvolgende jaren worden toegepast

	Normaal jaar (euro/ha)	Scenario 1 (euro/ha)	Scenario 2 (euro/ha)
Jaar X			
Bruto opbrengst aandeel goede kwaliteit	16371,5	10101,2	5599,1
Bruto opbrengst aandeel lage kwaliteit		1248,0	1936,8
Variabele kosten		7562,5	
Bruto toegevoegde waarde	8809,0	3786,7	-26,6
Jaar X+1			
Bruto opbrengst aandeel goede kwaliteit		7146,3	3026,5
Bruto opbrengst aandeel lage kwaliteit		882,9	1046,9
Variabele kosten		7562,5	
Bruto toegevoegde waarde		466,7	-3489,0
Jaar X+2			
Bruto opbrengst		9733,1	6708,0
Variabele kosten		7562,5	
Bruto toegevoegde waarde		2170,6	-854,5

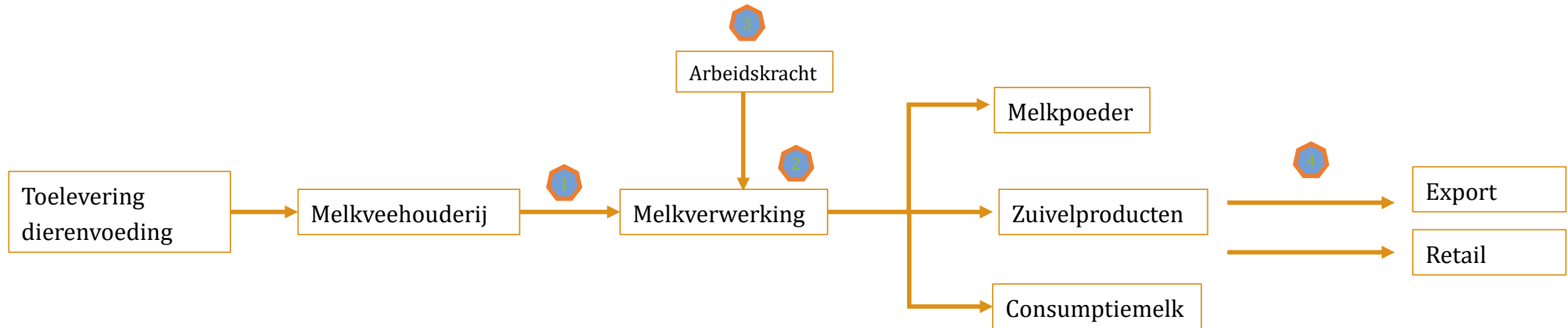
Verwerking groenten en fruit

Aardappelverwerking

Zuivelindustrie

KETENEFFECTEN VAN DROOGTE

Tabel 13: Overzicht van de deelnemers per sector van de voedingsindustrie

Sector	Aantal deelnemers
Zuivelindustrie	7
Vleesindustrie	5
Groenten- en fruit verwerkende industrie	5
Aardappelverwerkende industrie	4
Drankenindustrie	11
Totaal	32

KETENEFFECTEN VAN DROOGTE

Tabel 21: De frequentie van de mogelijke gevolgen op het voedingsbedrijf door variatie in de kwaliteit van de grondstoffen

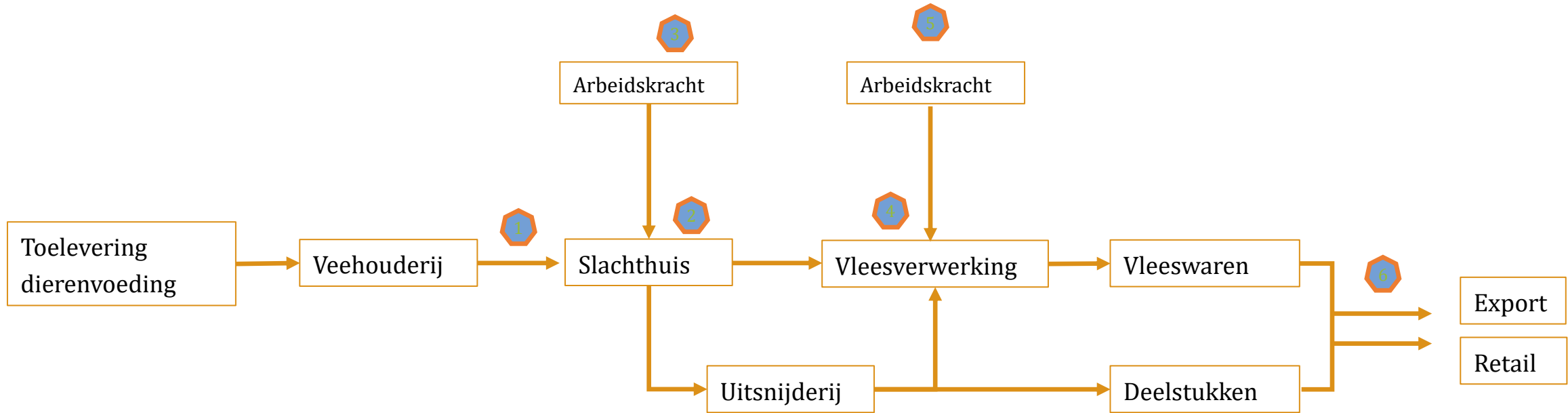
Gevolg	Frequentie (%)
Verminderde productie van een bepaald type product	72,0
Moeilijkheden in productie die kunnen opgelost worden door hogere kosten	76,0
Meer nevenstromen en afvalverwerking	56,0
Een lagere prijs voor het eindproduct	40,0
Voedselveiligheid (andere)	4,0
Invloed op de smaak (andere)	8,0
Verminderde kwaliteit eindproduct (andere)	4,0

KETENEFFECTEN VAN DROOGTE

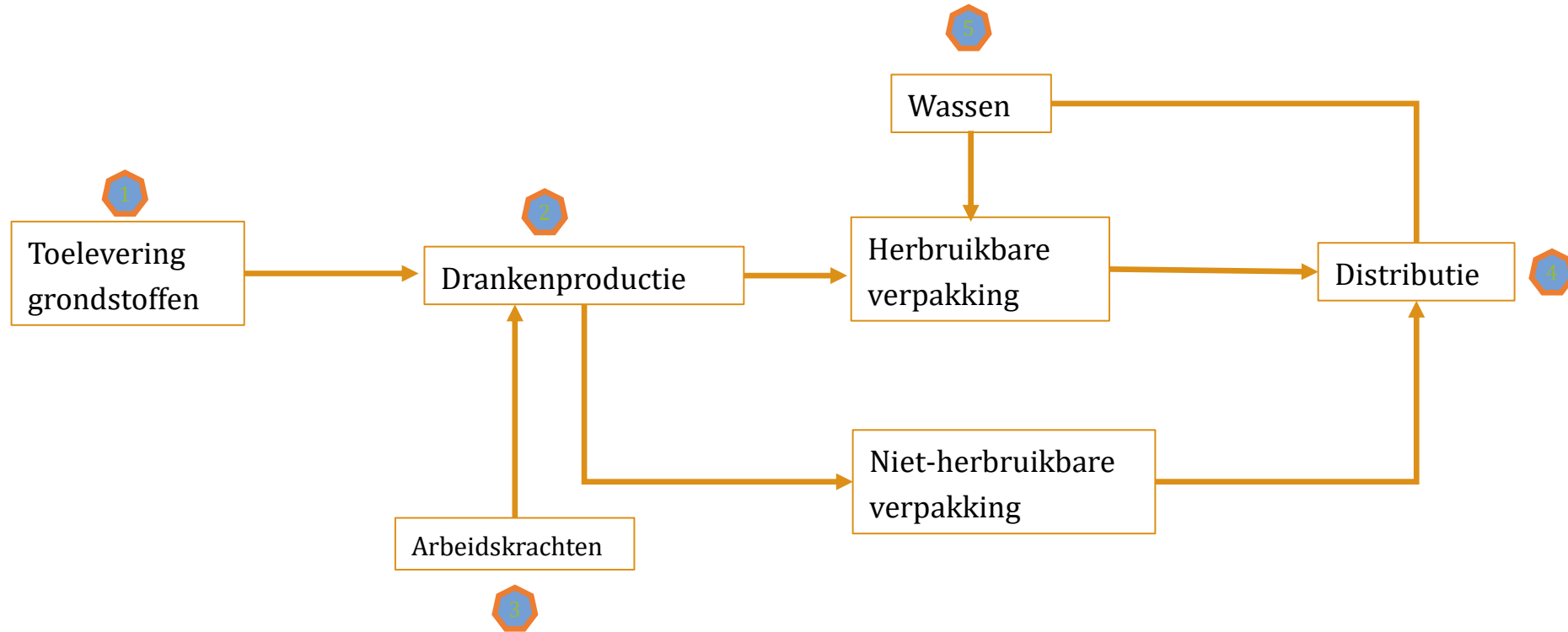
Tabel 23: Gemiddeld procentueel klantenverlies wanneer Scenario 1 en Scenario 2 zich voordoen na één jaar en twee opeenvolgende jaren

	Gemiddeld procentueel klantenverlies (%)	
	Na één jaar	Na twee opeenvolgende jaren
Scenario 1	12,2 ± 18,8	26,2 ± 37,5
Scenario 2	28,3 ± 37,8	36,0 ± 35,4

Vleesindustrie

Drankenindustrie

Conclusies landbouw

- **Landbouw**

- daling productie en daling aandeel goede kwaliteit in scenario's 1 en 2
- oplopende kosten door beregening
- bloemkolen en aardappelen eindigen reeds in scenario 1 in negatief saldo
- bedrijven moeten business- en teeltplannen gaan herbekijken om rendabel te blijven
- problematiek van het kunnen voldoen aan de afgesproken gecontracteerde hoeveelheden - druk op relaties met afnemers

Conclusies voedingsindustrie

- **Voedingsindustrie**
 - reductie in watergebruik heeft rechtstreekse gevolgen op de productie
 - aanzienlijke verliezen in de omzet mogelijk gedurende verschillende weken
 - stilleggen van productielijnen, mogelijks stilleggen van bedrijf gedurende enkele weken afhankelijk van de tijd/kost die nodig is om bedrijf opnieuw op te starten
 - mogelijk wel prijsstijgingen door daling van de productie
 - problematiek van het niet kunnen voldoen aan de gecontracteerde hoeveelheden, lagere kwaliteit => beroep doen op ingevoerde grondstoffen

DANK VOOR UW AANDACHT